

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 365/2022-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED] proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 2 Tpo 14/2022 z 28. februára 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. mája 2022 domáha vyslovenia porušenia jeho základných práv na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a práv na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. V ústavnej sťažnosti ústavnému súdu navrhuje, aby mu priznal náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi (a ostatným spoluobvineným) je vedené väzobné trestné stíhanie pre pokračovací zločin porušenia predpisov o štátnych technických opatreniach na označenie tovaru podľa § 279 ods. 1 a 2 písm. c) a ods. 3 písm. a) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom nepovolenej výroby liehu, tabaku a tabakových výrobkov podľa § 253 ods. 1 a 2 Trestného zákona, kde bol sťažovateľ vzatý do väzby uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) č. k. 1 Tp 9/2022 zo 6. februára 2022 (ďalej len „prvostupňové uznesenie“) z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pričom väzba sťažovateľa nebola nahradená alternatívnymi opatreniami podľa § 80 a § 81 Trestného poriadku. O sťažnosti podanej proti prvostupňovému uzneseniu okresného

súdu rozhodol Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 2 Tpo 14/2022 z 28. februára 2022 (ďalej len „namietané uznesenie“), ktorým túto ako nedôvodnú zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ namieta, že sa krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal so všetkými podstatnými námietkami, ktoré sťažovateľ formuloval vo svojej sťažnosti uplatnenej proti prvostupňovému uzneseniu okresného súdu, a neposkytol mu na nich relevantnú odpoveď.

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti argumentuje v prvom rade tvrdením o porušení jeho práva na obhajobu. Uvádza, že svojmu obhajcovi udelil plnú moc 4. februára 2022 v čase okolo 12.00 h a túto plnú moc odovzdal obhajca príslušnému vyšetrovateľovi zhruba v uvedený deň o 13.30 h, keď mal vyšetrovateľ obhajcu informovať, že v tento deň pravdepodobne neplánuje vykonávať akékoľvek úkony. Vyšetrovateľ mal však následne obhajcu sťažovateľa telefonicky v čase o 15.39 h vyrozumieť o tom, že práve doručil uznesenie o vznesení obvinenia sťažovateľovi a ostatným spoluobvineným, pričom chce za hodinu začať realizovať výsluch sťažovateľa a tiež ostatných spoluobvinených. Obhajca sťažovateľa mal bezprostredne po tomto telefonáte formou SMS správy vyšetrovateľa požiadať, aby sa výsluchy jeho troch klientov vrátane sťažovateľa začali až o 17.30 h, keďže najskôr v tento čas bude možný jeho príchod na miesto výsluchov, s čím vyšetrovateľ prejavil súhlas. Sťažovateľ v nadväznosti na to objasňuje, že vzhľadom na uvedené skutočnosti sa výsluch špecifikovaného spoluobvineného, ktorý sa k spáchaniu vyšetrovaných skutkov priznal (ďalej len „spolupracujúci obvinený“), uskutočnil o 15.45 h, teda v čase, keď sa obhajca sťažovateľa v mieste výsluchov ešte nenachádzal, a preto nemal možnosť klásť uvedenému spolupracujúcemu obvinenému otázky. Sťažovateľ dôvodí, že táto výpoveď kajúcnika, ktorá je podľa jeho vyjadrenia jediným dôkazom svedčiacim proti nemu, nemôže mať aj vzhľadom na porušenie jeho práva na obhajobu relevantný charakter a nie je dostatočným podkladom na ustálenie dôvodnosti podozrenia zo spáchania vyšetrovaných skutkov sťažovateľom ako základný predpoklad na splnenie materiálnych podmienok väzby.

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti ďalej predostiera tvrdenie, že zo strany príslušného vyšetrovateľa nebolo jeho obhajcovi umožnené nahliadnuť do vyšetrovacieho spisu a oboznámiť sa tak s doterajšími výsledkami vyšetrovania, čím mu mala byť v rámci väzobného rozhodovania zmarená reálna možnosť vyjadriť sa ku všetkým prejednáványm skutočnostiam a dôkazom o nich.

6. Sťažovateľ sa v ďalšom bode ústavnej sťažnosti snaží spochybníť konajúcimi súdmi prezentované dôvody preventívnej väzby v jeho prípade a uvádza, že väzobné dôvody tzv. pokračovacej väzby nemožno opierať o skutočnosti, že bol odsúdený za inú trestnú činnosť, ktorá časovo predchádzala trestnej činnosti, z ktorej je aktuálne obvinený a ktorá je rozdielneho druhu. Sťažovateľ na tomto mieste na svoju obranu uvádza, že v jeho prípade je pokračovanie v trestnej činnosti vylúčené, keďže legálne po dlhú dobu podniká. Sťažovateľ tiež namieta, že väzba v jeho

prípade mohla byť nahradená miernejším alternatívnym opatrením. V nadväznosti na to argumentuje, že okresný súd ako jeden z dôvodov neprijatia jeho manželkou ponúknukej peňažnej záruky prezentoval nepreukázanie pôvodu označených finančných prostriedkov. Podľa jeho názoru však Trestný poriadok a súdna prax v prípade inštitútu peňažnej záruky nevyžadujú splnenie podmienky písomného zdokladovania pôvodu poskytnutých finančných prostriedkov.

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti napokon dôvodí, že v sťažnosti podanej proti prvostupňovému uzneseniu namietal aj nesprávnosť právnej kvalifikácie skutku, ktorý je mu kladený za vinu, a s touto námietkou sa krajský súd v namietanom uznesení podľa jeho vyjadrenia vôbec nevysporiadal. V súvislosti s požiadavkou správnej právnej kvalifikácie skutku sťažovateľ predkladá tvrdenie, že uznesenie o vznesení obvinenia ani len okrajovo neuvádza, akým spôsobom bola vyčíslená výška uvádzanej škody, resp. aká metóda bola pri jej výpočte použitá.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou argumentácie obsiahnutej v ústavnej sťažnosti sťažovateľa je tvrdenie o porušení jeho práv v súvislosti s obmedzením jeho osobnej slobody väzbou, keď krajský súd podľa mienky sťažovateľa v odôvodnení namietaného uznesenia nezodpovedal sťažovateľom predstreté relevantné námietky týkajúce sa splnenia podmienok udržateľnosti jeho vzatia do väzby.

9. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ namieta okrem iných práv aj porušenie jeho práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 50 ods. 3 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 listiny a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Rozhodovacia činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) jednoznačne vymedzila záver, že záruky čl. 6 dohovoru sa v „trestných“ veciach týkajú len konaní, v ktorých sa rozhoduje o „oprávnenosti“ obvinenia („bien-fondé“), a nevzťahujú sa na mnohé konania súvisiace s trestným stíhaním, ktorých predmetom nie je rozhodovanie o oprávnenosti obvinenia, t. j. rozhodovanie o vine a treste. Vychádzajúc z uvedeného, režimu čl. 6 dohovoru nepodlieha (okrem iného) rozhodovanie o väzbe (Neumeister c. Rakúsko z 26. 6. 1968 a Matznetter c. Rakúsko z 10. 11. 1969). Procesné garancie pri súdnej kontrole väzby poskytuje čl. 5 ods. 3 a ods. 4 dohovoru. Obdobne na to poukazuje judikatúra ústavného súdu, podľa ktorej konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení samotnom (konaniami vo veci samej týkajúcimi sa viny obvinenej osoby) a ani konaniami o právach alebo záväzkoch občianskoprávneho charakteru, na ktoré sa vzťahuje čl. 6 ods. 1 dohovoru. V rámci konania o väzbe preto nemôže dôjsť k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy (ani čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny) a čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj čl. 5 dohovoru (napr. I. ÚS 200/06, III. ÚS 277/07). Pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi namietaným uznesením krajského súdu vydaným v rámci väzobného konania a obsahom označených článkov ústavy, listiny a dohovoru, inými slovami, z dôvodu ich neaplikovateľnosti na väzobné konanie (týkajúce sa rozhodovania o vzatí do väzby), bola sťažovateľom formulovaná námietka porušenia uvedených článkov ústavy, listiny a dohovoru dotknutým rozhodnutím krajského súdu posúdená ako zjavne neopodstatnená.

10. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného na urýchlenú súdnu kontrolu zákonnosti jeho väzby, s čím je spojená povinnosť nariadenia prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje s právami vyplývajúcimi z čl. 5 dohovoru (obdobne napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 424/08, III. ÚS 581/2015, III. ÚS 183/2018). Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky (okrem iného) na kvalitu preskúmania. Väzobné konanie týkajúce sa rozhodovania o osobnej slobode obvinenej osoby musí spĺňať niektoré fundamentálne požiadavky spravodlivého konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktoré sú prenesené do špeciálnych ustanovení čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy a čl. 5 dohovoru aplikovateľných na konania týkajúce sa väzby. Jednou z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (pozri napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 581/2015, II. ÚS 113/2020).

11. Pri posúdení väzobnej trestnej veci sťažovateľa sa ústavný súd zameril na posúdenie otázky, či sa krajský súd s relevantnými okolnosťami väzobnej veci sťažovateľa, resp. s tými okolnosťami, na ktoré poukazuje samotný sťažovateľ v ústavnej sťažnosti, vysporiadal adekvátne a preskúmateľne, či je tak odôvodnenie jeho rozhodnutia v spojení s dôvodmi prvostupňového uznesenia okresného súdu ústavnoprávne akceptovateľné a či konajúcimi súdmi zvolená a prezentovaná interpretácia aplikovanej právnej úpravy neodporuje jej účelu a zmyslu. Inými slovami, či je väzba v prípade sťažovateľa zdôvodnená ústavne udržateľným spôsobom.

12. Tak, ako je uvedené v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto uznesenia, pri preskúmaní namietaného uznesenia krajského súdu ústavný súd vychádzal aj z obsahu prvostupňového uznesenia prijatého okresným súdom v predmetnom konaní, a to v súlade so svojim ustáleným právnym názorom, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a druhostupňového súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože tieto konania z hľadiska ich predmetu tvoria jeden celok. Taktiež v zmysle judikatúry ESĽP pri zamietnutí odvolania sa odvolací súd môže obmedziť i na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (rozsudok vo veci Helle v. Fínsko z 19. 12. 1997, sťažnosť č. 20772/92, body 59 – 60). Uvedené závery zahŕňajú aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového súdu, ako aj druhostupňového súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

13. Okresný súd v prvostupňovom uznesení okrem iného argumentoval, že dôvodnosť podozrenia zo spáchania vyšetrovaných skutkov vzhladal vo výsledku dosiaľ vykonaného dokazovania, a to najmä vo výsluchu spolupracujúceho obvineného, ktorý sa v prípravnom konaní v postavení obvineného ku skutkom kladeným mu za vinu priznal a podrobne ich popísal uvádzajúc, že bol

oslovený s ponukou výroby cigariet v spolupráci s Poliakmi. Mal byť do „biznisu“ najskôr zaučený a výroba sa mala začať v Hurbanove v mesiaci marec a apríl a skončiť v mesiaci auguste 2021, keď všetko zariadenie na výrobu cigariet malo byť odvezené na pokyn jedného zo spoluobvinených najskôr do skladu v Nových Zámkoch a následne do areálu v Topoľníkoch a tabak do skladu v Šuranoch. V decembri 2021 sa malo začať so zriaďovaním výroby v Nových Zámkoch, kde mali prísť Bielorusi, ktorí poskladali stroje, pred Vianocami mali prísť Ukrajinci, ktorí mali začať skúšať stroje na výrobu cigariet a v januári 2022 sa mala začať výroba, z ktorej malo dosiaľ „odísť“ maximálne päť kamiónov. Vo výpovedi ďalej spolupracujúci obvinený uviedol, že výroba mala byť zabezpečená robotníkmi, ktorí mali najskôr bývať v špecifikovanom hoteli v Nitre a mali byť do výroby prevážaní niektorými spoluobvinenými na špecifikovaných motorových vozidlách. Takisto popísal postavenie jednotlivých spoluobvinených v organizovanej skupine, spôsob vzájomnej komunikácie a spôsob organizácie práce pri nelegálnej výrobe cigariet. Okresný súd v prvostupňovom uznesení poukázal na ďalšie relevantné dôkazy, a to listinné dôkazy týkajúce sa vykonaných domových prehliadok a prehliadok nebytových priestorov, z ktorých vyplýva, že v uvedených priestoroch boli nájdené vecné dôkazy svedčiace o výrobe tabakových výrobkov (tabak, tabakové výrobky, zariadenia a technológie na spracovanie tabaku a výrobu tabakových výrobkov, rušička signálu, nepodarky z výroby cigariet a pod.). Okresný súd ďalej s poukazom na § 6 ods. 3 zákona č. 106/2004 Z. z. o spotrebnej dani z tabakových výrobkov v znení neskorších predpisov konštatoval, aká je minimálna sadzba dane zodpovedajúca jednému kusu cigarety a jednému kilogramu tabaku, a v nadväznosti na to s poukazom na zaistené množstvo spotrebiteľských balení cigariet bez kontrolnej známky a tiež tabaku vyčíslil predbežnú škodu na spotrebnej dani z tabakových výrobkov sumou 3 287 997,98 eur, kde doplnil, že škoda bude ustálená v priebehu vyšetrovania. Ďalej poukázal na výpovede viacerých špecifikovaných svedkov (osôb pracujúcich v nelegálnej výrobni cigariet), ktorí popísali, ako mali byť utajeným spôsobom privezení do areálu, v ktorom pracovali a boli súčasne ubytovaní, keď sa mohli pohybovať len vo vnútri budovy a nemohli areál opustiť, keď mal byť tento objekt aj strážený. Ako ďalší dôkaz podporujúci podozrenie zo spáchania vyšetrovanej trestnej činnosti okresný súd prezentoval prepisy záznamov uskutočnenej telekomunikačnej prevádzky mobilných telefónnych čísel používaných obvinenými, ktoré tvoria utajovanú prílohu vyšetrovacieho spisu, s ktorou oboznámiť sa umožnil okresný súd ešte pred začiatkom väzobného výsluchu a túto možnosť využil obhajca sťažovateľa.

14. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia v súvislosti s preventívnou väzbou uvalenou na sťažovateľa poukázal na správu Interpolu týkajúcu sa osoby sťažovateľa, z ktorej vyplývajú kriminálne záznamy pre porušenie súdneho príkazu, jazdu pod vplyvom alkoholu, útok na policajta, vydieranie a vyhrážanie. Podľa okresného súdu obava z pokračovania v trestnej činnosti v prípade ponechania sťažovateľa na slobode vyplýva tiež z charakteru a zo závažnosti trestnej činnosti, ktorá mala byť páchaná organizovanou skupinou, kde sťažovateľ mal participovať na zisku, pričom profit z takejto trestnej činnosti nie je zanedbateľný, sťažovateľ mal byť zapojený do koordinácie a zabezpečovania prepravy tabaku, tabakových výrobkov a komponentov z nelegálnej výroby cigariet a tiež prepravy ľudí pôsobiacich v nelegálnej výrobni cigariet. Sťažovateľovi malo byť zabránené v páchaní ďalšej trestnej činnosti až jeho zadržaním, a preto okresný súd s prihliadnutím na jeho kriminálnu minulosť videl obavu v pokračovaní v trestnej činnosti pri jeho ponechaní na slobode. Okresný súd s prihliadnutím na osobu sťažovateľa a charakter vyšetrovanej trestnej

činnosti nepovažoval alternatívne opatrenia v podobe dohľadu probačného a mediačného úradníka alebo ponúknutej peňažnej záruky za dostatočné a spôsobilé prostriedky nahrádzajúce sťažovateľovu väzbu, pri ponúknutej peňažnej záruke konštatoval, že pôvod peňažných prostriedkov nebol zo strany osoby, ktorá ju ponúkla, preukázaný žiadnym hodnoverným dokladom. K námietke obhajcu sťažovateľa, že mu nebolo umožnené nazrieť do vyšetrovacieho spisu, okresný súd konštatoval, že obsah spisového materiálu nepreukazuje, že by sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu takúto žiadosť podľa § 69 Trestného poriadku orgánom činným v trestnom konaní predložil. K druhej námietke obhajcu sťažovateľa o procesnom pochybení v prípravnom konaní, keď podľa tvrdenia obhajcu nebol obhajca zámerne vyzozumený vyšetrovateľom o výsluchu špecifikovaného spoluobvineného (ktorý sa k spáchaniu skutkov priznal), okresný súd argumentoval, že spisový materiál obsahuje vyzozumenie o úkonoch vo veci uskutočnených 4. februára 2022 po 15.30 h vrátane výsluchu uvedeného spoluobvineného, kde je označená listina vlastnoručne obhajcom sťažovateľa podpísaná, čím obhajca potvrdil, že vzal vyzozumenie o úkonoch na vedomie.

15. Z obsahu odôvodnenia namietaného uznesenia krajského súdu vyplýva, že sa v ňom tento stotožnil so závermi prvostupňového uznesenia okresného súdu, ktorý konštatoval danosť materiálnych a formálnych podmienok väzby sťažovateľa, kde dôvodnosť podozrenia zo spáchania vyšetrovanej trestnej činnosti je podľa názoru krajského súdu daná, keďže je podporená dosiaľ zabezpečenými dôkazmi, ktoré krajský súd prezentoval v rovnakom rozsahu ako okresný súd v odôvodnení prvostupňového uznesenia. Na tomto mieste krajský súd upriamil pozornosť na časť výpovede spolupracujúceho obvineného, ktorý svoju vinu v prípravnom konaní priznal a vo vzťahu k osobe sťažovateľa konkretizoval, že naposledy mu peniaze za vykonanú prácu, ktoré vyplácal ďalším spoluobvineným, poskytol práve sťažovateľ. Krajský súd navyše zdôraznil, že sťažovateľ bol 3. februára 2022 bezprostredne pri páchaní trestného činu pristihnutý, čo vyplýva zo zápisnice o zadržaní a obmedzení osobnej slobody podozrivej osoby. Krajský súd ďalej dôvodil, že v prípade sťažovateľa po posúdení všetkých relevantných okolností dospel k záveru, že nahradenie jeho väzby alternatívnym opatrením, a to ani poskytnutou peňažnou zárukou nie je možné s prihliadnutím na charakter a závažnosť trestnej činnosti. K námietkam obhajcu sťažovateľa o závažnom procesnom pochybení orgánov činných v trestnom konaní krajský súd odkázal na odôvodnenie prvostupňového uznesenia okresného súdu, pričom dodal, že listina vyzozumenia o úkonoch vykonávaných vo veci neobsahuje žiadne námietky obhajcu sťažovateľa týkajúce sa jeho neprítomnosti na vykonanom výsluchu. Za potrebné považoval krajský súd poznamenať, že situácia vzhľadom na väčší počet obvinených a s tým súvisiacu časovú tieseň oprávňovala vyšetrovateľa konať pružne a oboznámiť o plánovaných úkonoch obhajcu sťažovateľa telefonicky, keď mal tento možnosť v záujme zabezpečenia práv svojho klienta splnomocniť iného obhajcu, ktorý by sa realizovaných výsluchov zúčastnil do doby príchodu obhajcu sťažovateľa. Napokon na tomto mieste dodal, že vyšetrovanie sa nachádza v počiatočnej fáze a ak to považuje obhajca sťažovateľa za nevyhnutné, môže navrhnúť opakovanie inkriminovaného úkonu. K námietke obhajcu sťažovateľa o odopretí možnosti nahliadnuť do spisu odkázal krajský súd na inštitút žiadosti o preskúmanie postupu policajta prokurátorom.

16. Ústavný súd zaujal v prvom rade stanovisko k argumentácii sťažovateľa smerujúcej k spochybneniu jedného zo základných materiálnych predpokladov väzby, ktorým je dôvodnosť vzneseného obvinenia ako *conditio sine qua non* pre väzbu sťažovateľa. Sťažovateľ v tomto smere kritizuje kvalitu dôkaznej situácie, tvrdiac, že jediným usvedčujúcim dôkazom voči nemu je výpoveď spolupracujúceho obvineného a takýto stav dôkaznej situácie považuje za nedostatočný podklad pre jemu vznesené obvinenie. Ústavný súd sťažovateľove námietky označeného charakteru kvalifikuje ako predčasné, presahujúce rámec súdneho prieskumu uplatňovaného pri väzobnom rozhodovaní. V zmysle stabilizovanej judikatúry ústavného súdu sa v danej fáze trestného konania, teda pri rozhodovaní o väzbe obvineného, nerozhoduje o vine, resp. nevine obvineného, ale sa posudzuje len to, či sú v danom štádiu trestného konania vo vzťahu k osobe obvineného zistené skutočnosti dostatočne odôvodňujúce podozrenie zo spáchania skutkov vyšetrovaných trestných činov, preto vykonané dokazovanie má vždy podporiť príslušné štádium trestného konania, v danom prípade väzobné rozhodovanie, pre ktoré je relevantné ako jeden z materiálnych predpokladov väzby dôvodné podozrenie, nie istota zo spáchania skutkov obvineným (obžalovaným), ktorá je relevantným podkladom na odsúdenie (obdobne pozri rozsudok ESLP vo veci Krejčíř proti Českej republike z 26. 3. 2009, č. 39298/04 a 8723/05). Preto je hĺbkové, konečné hodnotenie dôkazov a posúdenie zákonnosti dôkazného procesu vyhradené rozhodovaniu vo veci samej a nasleduje zásadne po ukončení dokazovania (obdobne pozri III. ÚS 569/2017, III. ÚS 183/2018, I. ÚS 221/2019). Ústavný súd tak zdôrazňuje, že všeobecnému súdu rozhodujúcemu o väzbe úloha celkového hodnotenia dôkazov a s tým súvisiaceho dôkazného procesu zásadne neprislúcha, len výnimočne by mohol na tomto základe konštatovať nesplnenie príslušnej materiálnej podmienky väzby, a to iba v prípade absolútneho nedostatku dôkazov proti väzobne stíhanému obvinenému, čo nie je sťažovateľov prípad, zvlášť nie za situácie, keď je podľa vyjadrenia všeobecného súdu sťažovateľ usvedčovaný nielen výpoveďou spolupracujúceho spoluobvineného, ale aj výsledkami odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky a v neposlednom rade pristihnutím pri páchaní trestnej činnosti (zadržanie sťažovateľa ako podozrivého vyplývajúce zo zápisnice o zadržaní). Pokiaľ ide o sťažovateľove tvrdenia o porušení jeho práva na obhajobu vo vzťahu k výsluchu označeného spolupracujúceho obvineného, ústavný súd je toho názoru, že prezentované tvrdenie sťažovateľa nie je pravdivé a postup vyšetrovateľa, pokiaľ ide o potrebu náležitého vyrozumienia strany obhajoby o plánovanom úkone (pokiaľ ide o inkriminovaný výsluch spolupracujúceho obvineného), bol celkom regulárny. Svedčí o tom samotný obsah SMS správy, ktorej kópiu sťažovateľ predložil v rámci príloh ústavnej sťažnosti. Obhajca sťažovateľa telefonické vyrozumienie vyšetrovateľa o plánovaných úkonoch akceptoval, jedinou jeho požiadavkou bol odklad času výsluchu jeho klientov, odklad výsluchu ostatných spoluobvinených (vrátane spolupracujúceho obvineného), ktorí neboli jeho klientmi, nežiadal, a teda akceptoval ich vykonanie aj pred jeho príchodom na miesto realizovaných výsluchov.

17. Pokiaľ ide o otázku možnosti prístupu sťažovateľa k spisovému materiálu (vyšetrovaciemu spisu), ústavný súd upozorňuje, že ju treba vnímať v kontexte konkrétnych okolností veci. Prvou takouto okolnosťou, ktorú je potrebné zohľadniť, je skutočnosť, že v posudzovanom prípade sťažovateľa išlo o štádium prvotného väzobného rozhodovania. Judikatúra ESLP zastáva štandardné stanovisko, že by v konaní o preskúmanie zákonnosti väzby mal byť obhajobe zaistený určitý stupeň prístupu k spisu, a to aspoň v takej miere, aby mal obvinený vytvorené reálne

možnosti účinným spôsobom spochybníť dôkazy, o ktoré sa väzobné rozhodnutie opiera (pozri rozsudok ESĽP vo veci Migon proti Poľsku z 25. 6. 2002, č. 24244/94), pričom je však v zásade na obvinenom, aby požiadal o nazretie do spisu, pokiaľ sa domnieva, že je to nevyhnutné pre to, aby mohol účinne spochybníť zákonnosť väzby (pozri rozsudok ESĽP vo veci Arefyev proti Rusku zo 4. 11. 2010, č. 29464/03). Sťažovateľ síce tvrdí, že žiadal vyšetrovateľa neúspešne o nazretie do vyšetrovacieho spisu, avšak v rámci príloh ústavnej sťažnosti nepredložil žiaden relevantný doklad (dôkaz) o tom, že by v čase pred vykonaním väzobného výsluchu pred okresným súdom výslovne písomne, prípadne iným preukázateľným spôsobom požiadal o nazretie do vyšetrovacieho spisu (na túto okolnosť správne poukazuje aj okresný súd v prvostupňovom uznesení). Predovšetkým je však ústavný súd toho názoru, že z hľadiska záruk kontradiktórneho procesu sťažovateľovi boli sprístupnené všetky informácie relevantné pre posúdenie zákonnosti jeho väzby. Uznesenie o vznesení obvinenia, s ktorým bol sťažovateľ náležite oboznámený, obsahovalo podrobné skutočnosti týkajúce sa dôkaznej situácie tvoriacej podklad na vznesené obvinenie, toto uznesenie špecifikovalo obsah usvedčujúcej výpovede zadržaného podozrivého (neskôr spolupracujúceho obvineného) a výsledky vykonaných prehliadok nebytových priestorov. Obhajca sťažovateľa bol takisto oboznámený aj s obsahom uskutočnenej telekomunikačnej prevádzky mobilných telefónnych čísel používaných obvinenými, ktoré tvorili utajovanú prílohu vyšetrovacieho spisu a ktoré konajúce súdy zohľadnili a vyhodnotili ako konkrétne skutočnosti odôvodňujúce podozrenie zo spáchania vyšetrovanej trestnej činnosti. O tom, že s týmito skutočnosťami bol sťažovateľ náležite oboznámený, napokon svedčí aj tá skutočnosť, že na nich obhajca sťažovateľa reagoval a snažil sa ich spochybníť svojou argumentáciou prednesenou po väzobnom výsluchu, ako aj v sťažnosti proti prvostupňovému rozhodnutiu o väzbe. Za takýchto okolností hodnotí ústavný súd tvrdenia sťažovateľa o skrátení možnosti obhajoby, a teda možnosti účinne spochybníť zákonnosť svojej väzby v dôsledku nemožnosti nazretia do vyšetrovacieho spisu ako neopodstatnené.

18. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa o nedostatku zdôvodnenia preventívnej väzby, ktorá bola v rozhodnutiach konajúcich súdov v jeho prípade ustálená, je ústavný súd toho názoru, že záver o danosti dôvodov preventívnej väzby má výraznú oporu v charakteristike osobnostného profilu sťažovateľa ako osoby s nadštandardnou kriminálnou minulosťou, v ktorej figurujú aj trestné činy závažného charakteru, ako je útok na policajta, vydieranie a vyhrážanie. Irelevantnosť argumentácie sťažovateľa, v ktorej tento namieta, že ju pri posudzovaní dôvodov väzby nemožno zohľadniť, keďže ide o trestnú činnosť odlišného charakteru v porovnaní s tou, ktorej sa väzobné rozhodovanie týka, potvrdzuje aj judikatúra ústavného súdu, podľa ktorej kriminálna minulosť vyplývajúca z príslušného registra trestov môže byť okolnosťou zohrávajúcou dôležitú úlohu pri ustálení dôvodnosti preventívnej väzby (napr. II. ÚS 156/2022, II. ÚS 257/2022). V prípade sťažovateľa konajúce súdy videli opodstatnenosť jeho preventívnej väzby v sumári viacerých okolností, kde nimi mali byť nielen kriminálna minulosť sťažovateľa, ale aj charakter vyšetrovanej trestnej činnosti vyznačujúcej sa organizovanosťou páchania a finančným profitom nemalého významu, ktorý mal byť, a teda aj ďalej môže byť dotknutou trestnou činnosťou zabezpečovaný. Skutočnosť, že je sťažovateľ, ako o sebe tvrdí úspešným podnikateľom, sama osebe nevyklučuje možnosť ďalšieho páchania trestnej činnosti zabezpečujúcej vysoký finančný profit. Ústavný súd sa tak nemôže stotožniť s argumentáciou sťažovateľa obsiahnutou v ústavnej sťažnosti, že nejde

o dostatočne konkrétne, a teda výpovedné skutočnosti opodstatňujúce podľa názoru konajúcich súdov obavu z možného pokračovania sťažovateľa v trestnej činnosti v prípade jeho ponechania na slobode. Rovnako konštatuje, že sa nemôže stotožniť ani s argumentáciou sťažovateľa o tom, že sa konajúce súdy v odôvodnení svojich rozhodnutí nevysporiadali náležite s možnosťou náhrady jeho väzby miernejšími prostriedkami. Z obsahu odôvodnenia namietaného uznesenia krajského súdu je totiž zrejmé, že sa krajský súd preskúmaním možnosti prijatia alternatívnych opatrení zaoberal, keď hoci stručne, ale podľa mienky ústavného súdu primerane špecifikoval a logicky vysvetlil jednotlivé okolnosti, z ktorých vyvodil skutkový stav nepripúšťajúci možnosť substitúcie väzby sťažovateľa miernejším opatrením, a to z dôvodu charakteru a závažnosti vyšetrovanej trestnej činnosti, ako aj s prihliadnutím na osobnostný profil sťažovateľa.

19. Sťažovateľ v kontexte splnenia materiálnych podmienok väzby uzneseniu o vznesení obvinenia vytýka, že v ňom absentuje transparentný spôsob vyčíslenia škody ako obligatórneho znaku skutkovej podstaty stíhaného trestného činu porušovania predpisov o štátnych technických opatreniach na označenie tovaru. Ústavný súd sa tvrdením sťažovateľa nestotožňuje a konštatuje, že je spôsob výpočtu ustálenej škody, tak ako je prezentovaný v odôvodnení uznesenia o vznesení obvinenia Kriminálneho úradu finančnej správy ČVS: KÚFS 64/7082-V-2021 zo 4. februára 2022 na strane piatej, v treťom odseku s prihliadnutím na dané (počiatočné) štádium trestného konania a okolnosti z neho plynúce (výpočet nadväzoval na zistené množstvo tabakových výrobkov zaistených pri prehliadkach nebytových priestorov vykonaných 3. a 4. februára 2022), absolútne postačujúci, kde tak, ako na to správne poukázal v odôvodnení prvostupňového uznesenia aj okresný súd, bude precizovanie spôsobu ustálenia škody perfektnejším spôsobom zabezpečené v nasledujúcich štádiách trestného konania. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa o nesprávnosti právnej kvalifikácie, keď podľa názoru sťažovateľa trestný čin porušenia predpisov o štátnych technických opatreniach na označenie tovaru ako trestný čin prísnejšie trestný konzumuje v danom prípade možnosť jednočinného súbehu s trestným činom nepovolenej výroby liehu, tabaku a tabakových výrobkov, ústavný súd iba v stručnosti, bez toho, aby sa vyjadroval k správnosti právnej kvalifikácie, poukazuje na to, že právna kvalifikácia sa môže v priebehu vedeného trestného konania korigovať a v okolnostiach prípadu sťažovateľa by takáto potenciálna situácia nemala vplyv na danosť materiálnych podmienok väzby, keďže dôvodnosť podozrenia zo spáchania vyšetrovaného skutku by bola stále podporená druhým (zostávajúcim) trestným činom prísnejšie trestným.

20. Namietané uznesenie krajského súdu sa vzhľadom na predchádzajúce závery ústavnému súdu nejaví ako nezdôvodnené, a teda svojvoľné, rovnako postup konajúcich súdov pri rozhodovaní o väzbe sťažovateľa nijako nezasiahol do práva sťažovateľa obhajovať sa a spochybňovať zákonnosť väzby účinným spôsobom. Ústavný súd je toho názoru, že krajský súd uviedol vo svojom rozhodnutí v spojení s odôvodnením prvostupňového uznesenia okresného súdu dostatočne konkrétne a náležité dôvody na udržanie preventívnej väzby sťažovateľa.

21. Vychádzajúc z prezentovaných čiastkových záverov, ústavný súd vyhodnotil ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

22. Ústavný súd vzhľadom na všetky svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. júla 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu